

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1

DOM
2012-07-04
Meddelad i
Göteborg

Mål nr
6065-12 E
Enhet 1:2

SÖKANDE

Installationsbolaget GBG AB, 556306-9961
Lergöksgratan 4
421 50 Västra Frölunda

Ombud:

1. Advokaten Ulf Hökeberg
2. Jur.kand. Jonas Edward
Advokatfirman Fylgia KB
Box 555 55
102 04 Stockholm

MOTPART

Kulturfastigheter i Göteborg AB
Box 5104
402 23 Göteborg

Ombud:

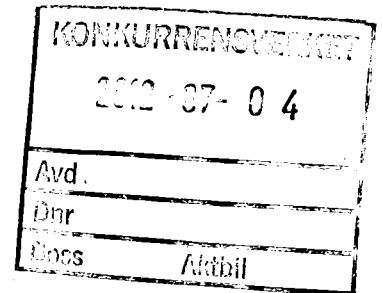
1. Advokaten Per-Ola Bergqvist
2. Jur.kand. Richard Sahlberg
Foyen Advokatfirma i Sverige KB
Södergatan 15
211 34 Malmö

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentligt upphandling, LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning I

DOM

Sida 2
6065-12 E

BAKGRUND

Kulturfastigheter i Göteborg AB (Kulturfastigheter) har genomfört en upphandling avseende Stadsbiblioteket i Göteborg, om- och tillbyggnad, rörentreprenad, dnr 0002/12. Ett öppet förfarande har använts.

Av tilldelningsbeslut den 20 april 2012 framgår att Installationsbolaget GBG AB (Installationsbolaget) har tilldelats kontraktet. Kulturfastigheter har härefter den 23 april 2012 återkallat tilldelningsbeslutet från den 20 april 2012 och som skäl angett att ett summeringsfel har skett. Av ett nytt tilldelningsbeslut den 24 april 2012 framgår att kontrakt kommer att tecknas med Aderbys Rör AB.

YRKANDEN M.M.

Installationsbolaget begär överprövning och yrkar att upphandlingen ska rättas på så sätt att en ny utvärdering ska göras där endast de anbudspriser som förelåg vid anbudstidens utgång den 16 mars 2012 ska beaktas. Installationsbolaget anför i huvudsak följande. Kulturfastigheter har efter anbudstidens utgång kompletterat anbudsförfrågan i strid med förfrågningsunderlaget och i strid med de grundläggande principerna för upphandling. Det har varit fråga om väsentliga förändringar som dessutom har påverkat utfallet i upphandlingen. Anbudsgivarna får anses ha lämnat nya anbud efter anbudstidens utgång och dessa får rätteligen inte beaktas. Vid anbudstidens utgång var Installationsbolagets anbudspris lägst vilket även är tilldelningsgrunden för upphandlingen. Installationsbolaget borde därmed ha tilldelats kontraktet. Installationsbolaget har därmed lidit skada. Sista dag att lämna anbud var den 16 mars 2012 och anbuderna öppnades den 19 mars 2012. Först den 28 mars 2012 kom ett e-postmeddelande med ett ändrings-PM, en justerad teknisk beskrivning avseende rörinstallationer och ett flertal ritningar. Förändringarna medförde att anbudsgivarna läm-

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1

DOM

Sida 3
6065-12 E

nade nya anbudspriser vilket ledde till en annan vinnande leverantör. Ändringen berör inte bara frågan om att en rördimension har ändrats vilket även torde framgå av omfattningen av PM02. Det tillkom bl.a. ett helt nytt rörmaterial, rostfritt stål, och det är fråga om totalt ca 700 meter rör i fyra olika dimensioner. Vidare har det tillkommit åtta shungrupper. Ändringarna är således väsentliga. Varken av LOU eller praxis följer någon rätt att justera förfrågningsunderlaget. Att det vinnande anbudet i och med ändringen har sänkt sitt tidigare pris med 207 000 kr trots att det tillkommit material och arbete kan inte heller ses på något annat sätt än att Aderbys Rör AB har ändrat sitt tidigare pris avseende den omfattning och det utförande som ursprungligen beskrevs i förfrågningsunderlaget.

Kulturfastigheter anser att ansökan ska avslås och anför i huvudsak följande. Ändringen, PM02, sändes ut den 28 mars 2012 d.v.s. före det att tilldelningsbeslut meddelades. Anledningen till ändringen var att Kulturfastigheter upptäckte att det i förfrågningsunderlaget förelåg brister bl.a. då man hade angett en rördimension som inte finns. Anbudsgivarna ombads därför komma in med kompletterande anbudspriser för de nya förutsättningar som ändringen innebar. Utfallet av detta blev att Aderbys Rör AB hade lämnat vinnande anbud. Olyckligtvis gjordes ett summeringsfel i det första tilldelningsbeslutet varför detta återkallades och ett nytt beslut fattades. PM02 innebar inte någon förändring av omfattningen på entreprenaden rent storleksmässigt och ändringarna påverkade inte heller villkoren för entreprenadens utförande. Att det inte var fråga om väsentliga förändringar framgår även av att anbudspriserna som kompletteringen medförde var som högst (Installationsbolaget) cirka 10 procent. Ändringen kan inte heller anses ha påverkat kretsen av vilka leverantörer som lämnat anbud. Ändringen är av teknisk karaktär och någon egentlig ändring av krav på funktion och prestanda när det gäller utförandet föreligger inte. Den upphandlande myndigheten har rätt att begära förtydliganden och kompletteringar efter det att anbudet inlämnats om det kan ske utan risk för särbe-

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1

DOM

Sida 4
6065-12 E

handling och konkurrensbegränsning. Detta måste dock i vart fall ske innan tilldelningsbeslut fattas, se Kammarrätten i Stockholm mål nr 3706-08. I nu aktuellt fall har alla anbudsgivare fått PM02 och alla inkom med kompletterande uppgifter i form av ändrat pris i och med ändringen. Alla anbudsgivare har således fått samma möjlighet varför något brott mot likabehandlingsprincipen inte har skett. Kulturfastigheter har inte heller tillåtit leverantörerna att ändra sitt pris på det utförande och omfattning som ursprungligen beskrevs i förfrågningsunderlaget. Det är således inte en fråga om ändring av redan lämnade uppgifter. Rördimensionen och rören fanns med på ritningen som fogades till förfrågningsunderlaget vilket förtydligades i PM02, i den tekniska beskrivningen. Shuntgrupperna fanns också med både på ritningen i rätt antal och i den tekniska beskrivningen dock med den bristen i den tekniska beskrivningen att antalet inte framgick. Även detta förtydligades genom PM02. Ingen av leverantörerna har lämnat någon som helst erinran mot ändringen utan alla har inkommit med rena svar utan invändningar. Alla leverantörer utom Installationsbolaget har lämnat låga justeringsbelopp.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

I 1 kap. 9 § LOU anges att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Enligt 9 kap. 8 § andra stycket får den upphandlande myndigheten begära att ett anbud förtydligas eller kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning.

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 1

DOM

Sida 5
6065-12 E

Av 16 kap. 5 § LOU framgår att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i LOU och detta medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Förvaltningsrättens bedömning

Frågan i målet är om Kulturfastigheter har haft rätt att genomföra de ändringar och begära de kompletteringar på det sätt som skett. Det är ostridigt att de aktuella ändringarna har gjorts efter anbudstidens utgång.

Den största anledningen till att Kulturfastigheter genomförde förändringen var enligt uppgift att en av de rördimensioner som angavs i förfrågningsunderlaget inte existerade. Detta är ett faktum som Installationsbolaget inte har opponerat sig emot. Även om det samtidigt tillkom vissa förtydliganden och andra ändringar måste det faktum att en rördimension inte existerar anses vara en sådan sakomständighet som ger den upphandlande myndigheten rätt att göra visa förändringar i förfrågningsunderlaget. Även om det hade varit bättre om förändringen skett innan anbudstidens utgång finns det inget absolut förbud mot att genomföra ej väsentliga förändringar även efter anbudstidens utgång.

PM02 skickades till alla anbudsgivare och rena svar inkom från samtliga leverantörer. Ingen av leverantörerna invände således i det inledande skedet mot det förfarande som den upphandlande myndigheten tillämpade. Det finns inte heller några uppgifter som tyder på att någon leverantör har särbehandlats eller att någon leverantör har haft kännedom om innehållet i de ursprungliga anbuden innan kompletteringen skedde. Så vitt framgår har således alla leverantörer behandlats lika. Det finns inte heller något som tyder på att det aktuella förfarandet skulle ha inneburit någon konkurrens-

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1**DOM**

begränsning. Förändringarna – framförallt med tanke på prisjusteringarna – kan inte heller anses ha varit så väsentliga att det finns skäl att ingripa mot upphandlingen på denna grund.

Att det i det första tilldelningsbeslutet uppstod ett summeringsfel är naturligtvis beklagligt men inget som påverkar utgången i upphandlingen eller på annat sätt kan ligga till grund för ett ingripande mot upphandlingen.

Sammanfattningsvis menar förvaltningsrätten att det saknas skäl att ingripa mot upphandlingen varför ansökan ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1B LOU).

Peter Kockum

Rådman

Föredragande i målet har varit Lena Rehnberg.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättsställämningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,

2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1B LOU